

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177	Polletna naročnina L. 800
PODUREDNIŠTVO: Trieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603	Letna naročnina L. 1.500
	Letna inozemstvo L. 2.500
	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 43 (663) Gorica - četrtek 26. oktobra 1961 - Trst Posamezna številka L. 30

Nekaj misli naši mladini

Preteklo nedeljo so pod okriljem tržaških titovskih organizacij obhajali »mladinski dan«, ki se je vršil pri Sv. Ivanu, na kraju, ki mu po domače pravimo »V potoku«, danes pa so ga krstili »Stadion 1. maja«. Tu so zbrali mladino s Tržaškega, z Goriškega, iz Beneške Slovenije, s Koroške in tudi z onstran meje. Vabili so vse, tudi naše demokratične in katoliške organizacije, saj naj bi to bila vsesplošna manifestacija slovenske mladine. Tudi drugače vabijo naše fante in dekleta v neko fantomatsko »Združeno mladino«, ki pa ni nič drugega kot »longa manus« novo pečene »Mladinske iniciative«. Ta pa je zopet le zadnja potomka nekoč vsemogočne mladine UAIAS ali SIAU. Njihov kotel je velik, kot je videti, in vanj bi radi vrgli vse, saj je znano, da se dejanski vodje te mladine v Sv. Križu rokujejo s KPI in s PSI, na tržaški univerzi pa se družijo s KD. Prav tako bi radi sedaj imeli še mladino iz naših katoliških in demokratičnih vrst, ker računajo, da jo bodo v svojem velikem kotlu že toliko prekuhali, da čeprav morda ne bo povsem njihova, pa vsaj proti njim ne bo. In to je tisto, kar si oni želijo od svojih idejnih nasprotnikov, da jim ne nasprotujejo, da ne gredo v opozicijo, da se ne drže vstran od »skupnih« iniciativ, posebno takih, ki jih oni proglasijo za »narodne«. Če to dosežejo, že paralizirajo svojega nasprotnika in so na konju.

Cas je, da Bogu in narodu zvesta mladina tako taktiko začne spoznavati in razlikovati ljujko od pšenice. Vedeti mora, da nima kaj iskati v takih skupnih organizacijah in pobudah ter prireditvah, ker so le opij zanj, da omamljena pozabi in pusti v nemar svoje ideale in cilje.

MLADI SLOVENCİ SMO IN OŠTANEMO

Zato povemo, da lekcij ne potrebujemo od nikogar, od voditeljev te nove »nadbudne« mladine pa še najmanj. Naj pokažejo prej, da so res Slovenci in da jim slovenstvo ni le molzna krava, od katere živijo; in da jim slovenski nagelj in rožmarin nista le priložnostna zamenjava za rdečo zvezdo, kadar razmere in čas to zahtevajo. Kadar bodo to izpričali, potem se bomo morda z njimi začeli razgovarjati. Do tega je pa še dolga pot, če jo bodo sploh kdaj prehodili.

Medtem se mi zavedamo prav dobro, da biti Slovenec, narodno, versko in socialno čuteč Slovenec, ni lahka stvar. Gotovo, veliko lažje je se utopiti v velikem italijanskem morju ali pa se predati breznarodnemu rdečemu socializmu. Na eni in na drugi strani imata takoj razne materialne koristi in še večje ti jih obetajo za pozneje. Saj obeti stanejo tako malo! Toda prav pred to skušnjavo se mi mladi Slovenci, kakor Herkul na razpotju, ne odločamo za to, kar je morda materialno bolj ugodno, temveč za to, kar je naša dolžnost in naša čast, namreč za junaško zvestobo svojemu narodu in njegovim najsvetlejšim tradicijam, ki so: vera, svoboda, jezik.

Za zvestobo krščanski veri, ki nas ni samo prerodila v otroke božje, temveč nas je po Cerkvi dvignila med kulturne narode in nam v teku stoletij pomagala ohraniti narodno samobitnost in ustvariti našo narodno kulturo. Zvestobo svobodi, tisti svobodi, s katero so si naši pradedje že v dobi karantanskih knezov demokratično izbirali svoje vladarje. Zvestobo slovenskemu jeziku, slovenski kulturi, ki so jo ustvarili naši veliki možje in tudi naše preprosto ljudstvo in ki nam je prav zaradi tega dražja kot vse ostale, morda večje in starejše, a nam tuje kulture sveta. In prav v tej zvestobi se trdno nadejamo, da bomo rešili tudi naše materialne probleme, saj smo uverjeni, da bo pošten in zaveden Slovenec našel boljše mesto v življenju kot kak prodan renegat ali brezнародen rdeči agitator.

V tem prepričanju in v tej veri smo in bomo ostali Slovenci!

MLADI SVETOIVANČAN

Vznemirljiv teden v svetu

Pretekli teden je bil zelo živčen za vse, ne samo za voditelje KP sovjetske Rusije in za diplomate vseh držav, temveč tudi za široke množice po vsem svetu. Vzrok živčnosti je pa bil Hruščev s svojim govorom na kongresu sovjetske partije v Moskvi, ki smo o njem poročali v zadnji številki. Njegove besede niso izvenele v prazno. Zbudile so spore med raznimi delegati na kongresu, saj je Hruščev odprl široko razpoko med kom. partijami sveta. Predvsem je razcepil komunistični svet na tri dele: v enem je on in sovjetska partija ter partije iz satelitskih držav in pa iz držav Zapadne Evrope; v drugem je albanska partija, katero je podprla Kitajska in njene najbližje sosedice, Severna Koreja in severni Vietnam; v tretjem je jugoslovanska partija, ki je znova dobila brco zaradi revizionizma in se še enkrat znašla sama na širokem komunističnem morju. Obsodba albanske partije in njenih voditeljev je izvala oster odpor v Albaniji sami, kjer so organizirali vsakovrstne proteste zoper Hruščeva; pa tudi na Kitajskem, tako da je kitajski delegat Ču En Lai predčasno zapustil kongres v Moskvi in odšel domov. Pravijo, da se vrne; ni pa

gotovo. In tudi če se vrne, bo ostalo dejstvo, da se obe največji partiji na svetu, sovjetska in kitajska, v bistvenih točkah programa ne razumeta. Na Zapadu pravijo, da tega spora ne gre preceenjati. Gotovo da ne, vendar upoštevati ga je le treba, saj priča, da komunistični svet ni več iz enega kosa.

Še bolj kot v Albaniji in v Pekingu so pa postali živčni tisti sovjetski tovariši, ki jih je Hruščev napadel kot protipartijce. Ti so naslednje dni slišali še nove filipike proti sebi od strani raznih drugih govornikov, ki so jih vsi bolj ali manj hudo napadali, branil pa nihče. Zakaj pri komunistih je pravilo, da če te poglavar napade, ne najdeš prijatelja, ki bi te branil. Stari Vorošilov, partijec od leta 1904, je moral poslušati od strani mnogo mlajših kolegov strašne obtožbe, ki bi ga pod Stalinom spravile na vislice; isto velja za Molotova, Malenkova, Kaganoviča in še druge. Gotovo si ti sedaj sprašujejo vest in gledajo na zvezde, kakšne smrti bodo umrli.

Široki svet se je pa vznemiril zaradi napovedi o nadbombi, ki jo je Hruščev napovedal, in zaradi vojaških priprav Sovjetske zveze,

o katerih je govoril maršal Malinovski. Napoved o nadbombi je izvala proteste prav pri vseh ljudeh na svetu, ki niso zakrknjeni partiji kot Vidali v Trstu in senator Spano v Rimu. Pri ZN pripravljajo skupen protest zoper Rusijo, protestirali so nadalje parlament na Svedskem, Norveškem, Danskem, Japonskem. Prav tako so polni protestov in zgražanja vsi časopisi po svetu, z izjemo seveda komunističnih. Vprašujejo se, ali ima Hruščev pravico uničevati sedanji rod na zemlji in še škodovati prihodnjim rodovom, ki se morajo šele roditi. Takega sovražnika človeškega rodu še ni bilo, odkar svet stoji, kajti drugi tirani so škodovali le sodobnikom, Hruščev pa bo s svojimi bombami škodoval tudi naslednjim rodovom, kot pričajo Hirošima in Nagasaki. Sovjeti za vse te proteste dobro vedo in tudi za vse posledice, ki lahko sledijo iz njih norih poskusov, toda se vsemu cinično smejejo, ker jim je blagor človeštva le malo mar, da le zmaga komunistična ideja, pa čeprav bo vladala nad pohabljenimi ter invalidi. Medtem poročajo, da so v ponedeljek razpočili prvo nadbombo 50 megatonov, to je deskrat močnejšo od one v Hirošimi.

V JUŽNEM VIETNAMU

tudi postajajo živčni. Ministrski predsednik Ngo Dinh Diem je oklical obsedno stanje v vsej deželi. Vzrok temu so nastopi komunističnih gverilcev, ki so preprežili že celo deželo in praktično vladajo že povsod na kmetih, dočim so mesta v rokah državnih vojaških sil. Položaj je zelo nevaren, zato je predsednik Kennedy poslal tja svojega posebnega opazovalca generala Taylorja. Poveril mu je nalogo, naj si vse dobro ogleda in ob povratku svetuje, kaj naj ZDA storijo, da pomagajo južnemu Vietnamu, da ne postane žrtev komunistične gverile, kot je pred njim postal severni Vietnam.

V ITALIJI

so živčni predvsem parlamentarci, ki bi na eni strani radi vrgli sedanjo Fanfanijevo vladu, na drugi strani se pa boje to storiti, ker ne vedo, ali bi mogli dobiti kako boljše in primernejšo. Želijo si namreč sredinsko levičarsko vladu, ki bi jo podpirali socialisti. Toda ti so tako negotovi zavezniki, da mnogi smatrajo za bolj pametno ne tvegati skokov v neznano. Predsednik Gronchi ima tudi pri tem kaj opraviti, kajti govori se, da misli poslati posebno poslanico parlamentu in ga opozoriti na njegove dolžnosti.

V FRANCIJI

pa ni vredno, da bi posebej opozarjali na živčnost. Tam že sedem let živijo v stalni živčni napetosti zaradi Alžirije. Posebno se boje, kaj bo 1. novembra, ko obhajajo obletnico nacionalistične vstaje v Alžiru. Da naredijo nekoliko reda vsaj v Parizu, je policija predpisala policijsko uro za vse Alžirce v mestu. Po določeni uri ne sme nihče od Alžircev na ulico. Prve dni je to izvalo hud odpor pri Alžircih, ki so v tisočih šli na ulice, da protestirajo. Bilo je več mrtvih. Policija je pa aretirala nekaj tisoč teh nezadovoljnih in jih začela odvažati domov v Alžirijo.

Razlike med ameriško in sovjetsko proizvodnjo

Hruščev je v svojem govoru na kongresu sovjetske komunistične partije v Moskvi obljubil, da bodo Sovjeti v 20 letih prehiteli Združene države. Kakor je razvidno iz dosedanj proizvodnje obeh držav, je ta obljuba prava blaznost. Po statističnih podatkih Združenih narodov — o čemer je poročal slovenski radio v Trstu prejšnji petek v rubriki »Gospodarstvo in delo« — so Združene države proizvedle leta 1959 85 milijonov ton jekla in Sovjetska zveza 60 milijonov. Celotna država Skupnega evropskega tržišča so presegle Sovjetsko zvezo, ker so izdelale 63 milijonov ton jekla.

Istega leta so Združene države proizvedle 795 milijard kilovatnih ur električne energije in Sovjetska zveza 264 milijard, Združene države 380 milijonov ton premoga in Sovjetska zveza 362 milijonov, Združene države 347 milijonov ton petroleja in Sovjetska zveza 130 milijonov, Združene države 57 milijonov ton cementa in Sovjetska zveza 39 milijonov. Trgovinska mornarica Združenih držav je imela leta 1959 23 milijonov ton nosilnosti, Sovjetske zveze le tri milijone 155 tisoč ton. Leta 1958 so Združene države uvozile blaga za 12 tisoč 792 milijonov dolarjev in Sovjetska zveza za 4 tisoč 350 milijonov dolarjev. Amerikanci so izvozili za 17 tisoč 892 milijonov dolarjev blaga in Sovjetska zveza za štiri tisoč 298 milijonov. V

Združenih državah je bilo predlanskim 70 milijonov avtomobilov ali en avto na dva prebivalca, v Sovjetski zvezi pa tri milijone 760 tisoč ali en avto na 54 prebivalcev. V Sovjetski zvezi dosežejo komaj 49 odstotkov ameriške proizvodnje mesa ter 60 odstotkov proizvodnje žita.

Neskladnost v gradnji stanovanj

Kdor le nekoliko zasleduje plansko gospodarstvo v Jugoslaviji, opazi, kako zdaj tu, zdaj tam nastajajo nerazumljivi zapleti. Letos je tak zaplet opaziti v gradnji novih stanovanj, kar je povzročila nova finančna politika. Lani so namreč ugotovili, da ljudje preveč gradijo. Zato so znižali finančne kredite za nove gradnje. Izdelali so sicer petletni plan za nove gradnje in predvideli, koliko naj bi se vsako leto zgradilo. Toda letos plan ne teče. Zgodilo se je namreč, da kar naenkrat ni denarja za izvršena in še bolj za nova dela. Banke ne dajejo več kreditov, kot so jih še do lani. Posledica je, da je samo v ljubljanskem okraju bilo do konca junija nad štiri milijarde dolgov za že izvršena dela. Gradbena podjetja so hiše pozidala, toda denarja ne morejo dobiti, ker ga ni. Naročniki jim ga namreč ne morejo dati, ker ga pri bankah ne morejo dobiti. Vrednost takih terjatev prekaša vrednost obratnih sredstev vseh gradbenih podjetij v okraju. Isti pojav se opaža povsod v Sloveniji. Na drugi strani pa imajo opekarne polna skladišča opeke; tudi cementa letos ne primanjkuje, dočim je prejšnja leta bilo enega in drugega premalo. Opekarne so vsled tega znižale ceno opeki za 25 do 30%. Ponekod so tudi obratovanje znižali in delavce odpustili.

Stanovanja so pa kljub temu silno draga in pa znatno premalo jih je. Kako se bodo rešili iz tega začaranega kroga?

Kratke novice

Zaskrbljenost v Hullu zaradi otroške paralize

V angleškem pristaniškem mestu Hullu slučajni otroške paralize naraščajo z vsakim dnem. Oblasti so zaukazale, da se morajo vsi prebivalci podvreči »cepljenju«, to je zaužiti morajo določeno količino zdravila Sabina. Doslej se je temu cepljenju podvrglo 280 tisoč oseb, a jih je še vedno nad 70 tisoč, ki tega niso še storili. Slučaji obolenj so te dni narasli na 75. Med obolenimi so tudi osebe od 20 do 30 let starosti, zato je zaskrbljenost meščanov tem večja, a tudi nejevolja na tiste, ki se cepljenju niso še podvrgli.

Senat je odobril bilanco trgovske mornarice

Senat je pretekli teden odobril bilanco trgovske mornarice. Minister Jervolino je izjavil, da je kvalitativno in številčno izboljšanje italijanske trgovske mornarice eden glavnih namenov italijanske politike. V prihodnjih letih bo vlada izdala 35 milijard za gradnjo 190 tisoč ton brodovja, ki ga bo dodelila najbolj zainteresiranim državnim družbam. Na programu je tudi tako zvani »sinji načrt« v korist italijanskega ribolova. V korist tega načrta bodo izdali 24 milijard lir. Skušali bodo na ta način izboljšati doslej tako trdo življenje italijanskih ribičev in jih zaščititi.

Revščina južne Italije

Pretekli petek so oblasti zaukazale izprazniti 75 »stanovanj« ali bolje brlogov, v katerih je živelo 250 družin vse od zaključka zadnje vojne sem. Zgodilo se je to v Palermu v bližini pristanišča, kjer so vsi člani teh družin živeli le na račun slabega življenja in dajali povsod le slab zgled. Potrebni je bilo skoraj 20 let, da so oblasti poskrbele za te moderne gobavce in izobčence človeške družbe in jim poskrbele primernejša stanovanja. Vendar to ni slo kar tako gladko. Naseljenici brlogov so vedeli, da bodo s tem prikrajšani za zaslužek in za naprej pod strožjo kontrolo, zato so se na vse načine upirali oblastem, ki so jih morale s silo odstraniti in za njimi z buldozerji izravnati zemljo. Sedaj ni več sledu o nekdanjih brlogih, ki so delali sramoto ne toliko naseljencem, temveč oblastem, ki so toliko časa kaj takega dopustile.

Ljudska štetja Slovencev v Beneški Sloveniji

Pod Avstrijo so se ljudska štetja vršila zelo redno. Zadnje ljudsko popisovanje pod Avstrijo je bilo leta 1857. Takrat so samo v šempetrski občini našli 13.892 Slovencev. Slov. Benečija je bila nato leta 1871 priključena združeni Italiji in ljudska štetja so se nadaljevala vsakih deset let. Leta 1901 so v Slov. Benečiji našli 31.768 Slovencev v 5776 družinah. Vendar so pri tem štetju izpustili marsikatero vas. Leta 1914 so našli 36.171, leta 1921, ko je že zavladal fašizem, pa 33.932 Slovencev. Pri naslednjih štetjih leta 1931 in 1936 ter leta 1951 niso navedli nobenih podatkov

Poslušajte oddajo VERA IN NAŠ ČAS vsako nedeljo ob 12,15 na tržaškem radiu

o Slovencih. Vendar so občinski uradi v sodelovanju s prefekturo zbirali podatke o številu prebivalcev, ki še govorijo slovenski. Ceravno je bila to najhujša doba fašizma je 37.560 prebivalcev odločno izpovedalo, da je njih občevalni jezik slovenski.

Ko bi pri letošnjem ljudskem štetju prišel v poštev občevalni jezik; bi prav gotovo ne našli manj kot 35.000 Slovencev vpisanih v občine Slov. Benečije. Ali kljub temu tam v šolah ne učijo slovenščine niti kot predmeta.

KRŠČANSKI NAUK

Cerkev zajema iz sv. pisma in iz ustnega izročila

Sv. Pavel opominja vernike: »Zatorej stojte trdno, bratje, in se držite naročil, ki ste se jih naučili, bodisi po našem govoru, bodisi po našem pismu.« (2 Tes 2, 15).

Cerkev uči, kar je Bog razodel. On je vir vse resnice. Vse resnice, od Boga razodete, je Cerkev učila že od vsega svojega začetka. Sv. Pavel je napisal (1 Kor 15, 3): »Izročil sem vam predvsem to, kar sem tudi prejel.« Nekatere resnice, ki so jih vsi kristjani verjeli, na primer resnico o zakramentu presv. Rešnjega Telesa, so v poznejših stoletjih začeli krivoverci tajiti in jo drugače tolmačiti kakor so jo prvi kristjani; tedaj jo je Cerkev pod vodstvom Sv. Duha pravilno razložila in opredelila.

Mnogo tega, kar je Bog razodel, je zapisano v svetem pismu. Svetopisemske pisatelje je Sv. Duh nagibal k pisanju in jih je varoval, da se pri pisanju niso zmotili.

Cerkev varuje sveto pismo kot dragocen zaklad. Cerkev tudi želi, da besedo božjo radi beremo in v pridigah poslušamo. Smemo pa imeti le take prevode sv. pisma, ki so od Cerkve odobreni.

Ni pa v sv. pismu vse, kar je Bog razodel. Apostoli, ki so tri leta poslušali Jezusove nauke in njih razlago, sami priznavajo, da je še mnogo drugega, kar ni napisano, ker bi bilo preobširno (glej Jan 21, 25). To so vernikom le ustno oznanjevali, zato se imenuje ta drugi vir razodetih resnic: *ustno izročilo*. Seveda so to ustno izročilo učenci apostolov skrbno zapisovali, a ker teh naukov ni v knjigah sv. pisma, se vedno le imenujejo ustno izročilo.

Svetopisemske knjige, ki so bile napisane pred Kristusom, se imenujejo *stara zaveza*, tiste pa, ki so bile napisane po Kristusu, se imenujejo *nova zaveza*.

Naj navedemo vsaj najvažnejše knjige *stare zaveze*:

1) *Zgodovinske*; pet Mojzesovih knjig, Jozuevova knjiga, knjiga sodnikov, knjiga kraljev in dve knjigi Makabejcev.

2) *Poučne* so: Jobova knjiga, knjiga psalmov in knjiga modrosti.

3) *Preroške* so: knjige štirih velikih prerokov, ki so: Izaija, Jeremija, Ezekiel in Daniel. — Ohranilo se je pa tudi 12 knjig malih prerokov.

Knjige *nove zaveze* pa so:

1) Štirje evangeliji in apostolska dela,

2) Štirinajst pisem svetega Pavla in 7 pisem drugih apostolov,

3) Skrinjavno razporeditev svetega Janeza.

Zapomnimo si nauk sv. Avguščina: *Če moliš, ti govoriš z Bogom: če prebiraš sveto pismo, Bog govori tebi.*

MODRA ARMADA IN FATIMA

Po mnogih deželah je že razširjena Modra armada Fatimske Gospe. Ustanovil jo je Harol Cogan, župnik pri Sv. Mariji v Plainfieldu (New Jersey) v Združenih državah. Ta zveza krščanskih src hoče skrbeti, da bi se Marijino naročilo izpolnjevalo in bi se tako razlili nad človeštvo blagodejni sadovi Marijinega varstva.

V maju 1950 je papež Pij XII. blagoslovil to gibanje in pri tem dejal: »Čas dvoma v Fatimo je minil; sedaj je čas dela!« Odobreno od Rima, od fatimskega škofa in množice drugih škofov, se je to gibanje razširilo s čudovito hitrostjo po vsem svetu. Leta 1958. je imelo že 15 milijonov članov in sicer v 43 deželah.

Središče te zveze je v Fatimi na Portugalskem. Po raznih državah so njena narodna središča, ki dajejo potrebna pojasnila in pobude za delo v svoji deželi.

Modra armada širi posebno tri reči, ki vodijo v izpolnjevanje Marijinega naročila. To so: posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu z mesečnim zadoščevanjem, vsakdanje darovanje svojih težav in žrtev ter molitev svetega rožnega venca.

Člani Modre armade so vse duše dobre volje, ki hočejo odgovoriti na poziv Marije v Fatimi ter se v ta namen povežejo z drugimi skupaj. Posebej delajo to zato, da bi se Rusija izpreobrnila in bi res nastopila daljša doba pravega mira. Možje, žene, otroci; laiki in duhovniki, redovniki, redovnice, vsi so vabljeni v to zvezo.

Vabimo plemenita srca, da se tej armadi pridružijo vsaj tako, da se zavzamejo za širjenje knjige o fatimskih dogodkih, ki je nedavno izšla v slovenščini. Mnogo je še družin, kjer ne poznajo teh dogodkov in ne vedo za Marijino naročilo. Ta knjiga jim bo vse povedala.

Misijonski arhiv

Kardinal Spellman je podaril 50.000 dolarjev Kongregaciji za širjenje vere. Kongregacija ureja arhiv in bo vse dokumente v arhivu poselala na mikrofilme in sicer od njene ustanovitve leta 1622 do danes. Dar njujorškega nadškofa bo služil za kritje stroškov.

Enodnevna romanja v Lurd

V teku so enodnevna angleška romanja v Lurd. Vsako soboto pride z letali večja ali manjša skupina romarjev v Lurd, kjer prebijejo ves dan v molitvi. Molijo za edinstvo Cerkva, za Cerkev molka in za spre-

obrnjenje Rusije. Zadnjo soboto je dospelo 500 romarjev.

Cardijn v Avstriji

Od 14. do 22. oktobra se je mudil v Avstriji ustanovitelj organizacije mladih katoliških delavcev belgijski kanonik Cardijn. Med svojim bivanjem v Avstriji je obiskal skupine katoliških delavcev po raznih krajih. — Bil je tudi v Celovcu.

Mednarodni kongres o češčenju Srca Jezusovega v Barceloni

V soboto 21. oktobra je papež Janez XXIII. ob pol 10. zvečer iz vatikanske apostolske palače razsvetil veličasten kip sv. Srca, ki so ga postavili na cerkev Tibidabo v Barceloni. Ob tej priložnosti je imel krajši nagovor, na koncu katerega je podelil apostolski blagoslov. V Barceloni se namreč vrši do 29. oktobra mednarodni kongres o češčenju sv. Srca Jezusovega. Ob zaključku kongresa bo imel slovesno pontifikalno sveto mašo kardinal Gaetano Cicognani, to je brat državne tajnika. Slovesnost bo prenašal vatikanski radio in povezavi s španskim narodnim radiem.

O protiverskem boju na Poljskem

Osservatore Romano je objavil uvodni članek, v katerem se bavi s protiverskim bojem na Poljskem. Med drugim poudarja: če je res, da je izvedba odlokov iz meseca avgusta proti verskemu pouku bila odložena na nedoločen čas, moramo reči, da se varšavski režim dobro zaveda nepopularnosti svojih protiverskih ukrepov; toda jih ne razveljavlja. Omeji se samo, da odgodi njihovo izvedbo na podlagi znanega načela, da je treba v protiverski borbi napraviti dva koraka naprej in enega nazaj.

Sladkosnedni medved

Da medved res ljubi med, je dokazal kosmati prebivalec živalskega vrta na Monte Greco, ki se je naveličal ujetništva in jo mahnil proti Roccaraso, kjer je v bližini letoviškega kraja neke električne družbe našel velik čebelnjak. Planil je nanj in polizal med s čebelami vred iz 50 panjev. Lastnik čebelnjaka je utrpel nad en milijon lir škode.

Spomini na dr. Gregorja Pečjaka

Dr. Gregorij Pečjak, biseromašnik, častni kanonik, konzistorialni svetnik, prevajalec sv. pisma in liturgičnih knjig, organizator verskega tiska, dolgoletni predsednik bivšega Katehetskega društva in dolgoletni vodja Ljudske kuhinje, upokojeni katehet II. državne gimnazije v Ljubljani je v visoki starosti 95 let umrl 13. 10. t. l. Rojen je bil v Hinjah na Dolenjskem. Pokopali so ga v nedeljo 15. oktobra v Ljubljani. Pokopal ga je ljubljanski škof Vovk, bogoslovci so pa peli. Na zadnji poti je pokojnika spremljalo nekaj tisoč Ljubljancev. V cerkvi je o rajnem govoril msgr. Vovk. Po njegovem govoru je polna cerkev zapela pesem Usmiljeni Jezus, za katero je pokojni sam zložil besedilo.

UCENJAK

Bil je zelo globok in učen. Studiral je univerzo v Innsbuku. Ta je tedaj slovela za najboljšo v Avstriji. »To sem si izbral in prav za to,« je priznal nam dijakom.

Spisal je dve veroučni knjigi za 6. in 7. gimnazijo (1. in 2. licej). To sta bili, poleg dr. Svetinove za 5. gimnazijo, prvi knjigi te vrste pisani v slovenščini. Ko so mu v Mariboru izrazili nekateri kateheti mnenje, da je Dogmatika (1. knjiga) težka, jih je zavrnil: »Kaj naj bi pisal kot za ljudsko šolo? Dijaki morajo videti in vedeti, da je bogoslovje znanost, ne pa pravljica!«

Odlično je sodeloval pri katekizmu. Dal mi je odtiske, da smo ga tu prej tiskali kot tam.

Mnogi na Primorskem poznate Pečjako-vo ime po molitveniku: »Večno življenje«. Ta molitvenik se je zelo priljubil in je dosegel od leta 1905, ko je prvič izšel, sedemnajst, če ne več, izdaj! Prva izdaja je veljala 60 krajcarjev ali 1 krono in 20 vinarjev. Za ljudsko šolo je izdal izvleček, v manjši obliki, *Solski molitvenik*.

Ko je pisal molitvenik, nam je pravil, da je imel težavo z besednim redom, kako naj postavi besede, ali naj bo glagol vedno na koncu besede? »To se mi je upiralo,« nam je dejal. »Dva meseca sem v prostem času sprehoda na Gotovcu iskal rešitev. Rešil me je Cankar. Bral sem ga prav zastran jezika, da sem mogel v lepši slovenščini pisati.«

Za stavčni red je večkrat vprašal svojo sestro, ki mu je stregla. »Imela je tak naraven okus za to, da sem jo pogosto vprašal, kako bi ona to povedala. In res, videl sem, da je vselej najbolje zadela.«

Z dr. Fr. Jeretom in dr. A. Snojem je prestavil (1925) *Sv. pismo nove zaveze* po grškem rokopisu. Do tedaj smo imeli prestavo po latinski Vulgati. Prevajal je pa vsak sam, ne glede na dotedanji slovenski prevod. Potem so pa vsi trije dali končno-veljavno prestavo. To sedaj slišite pri nedeljski sv. maši. Te se drži slovenski misal.

Ko sem nekoč prišel k Pečjaku, sem ga našel pri kupu oprtih svetopisemskih izdaj najrazličnejših jezikov. Obvladal je dvaindvajset, če ne celo sedemindvajset jezikov. Povedal mi je, da primerja, kateri jezik je bolj, bolj točno prestavlja originalne Sv. pisma. Da so ti trije profesorji iz grškega originala prestavljali, je bilo tedaj skoraj drzno, saj so celo vstali nasprotniki, ki so se proti temu pritožili v Rim! »Glejte,« mi je rekel, »mi bomo med prvimi imeli tako prestavo.«

Izdal je tudi »Stoletno pratio«. Spesnil je nekaj nabožnih pesmi.

KATEHET

Na gimnaziji je veljal za avtoriteto. Razlagal je precej tiho, navadno stoj. Zahteval je red in mir. Če je kdo pri kakem drugem profesorju kaj šepetal ali govoril, so mu tu pošle vse skomline. Slo je Pečjaku predvsem zato, da smo razumeli. Spraševal je vsako uro. Na koncu meseca smo pisali. Pri spraševanju ni vlekli iz dijaka besede kot zamašek iz steklenice. Dijak je moral pripovedovati, razložiti. Tako je dijak pokazal, da se je res učil, da ni samo med odmorom ujel v knjigi par izrazov, in da razume.

Enkrat ali dvakrat je bil pri razlagi zelo hud. Zakaj. Zvedel je, da so nekateri dijaki brali neko pohujšljivo knjigo. »Povejte vam,« je rekel, »iz svoje skušnje.« Ko sem moral službeno brati neke obsečne (neprimerne, nesramežljive) knjige, sem videl, da zgrabljam rahločutno srčevost. Te vrste branja ne prinese nič dobrega, zlo. Kaj bi šele sedaj govoril dijakom?!

Za uboge dijake, ki niso bili v Marijanišču, je poskrbel z *Dijaško kuhinjo*. Bil je nje predsednik. Večkrat je prišel nadzorovat, jeli hrana dobra. Dijak je dobil

neke vrste denar iz medenine, ki je bil na sredi preluknjan. S tem denarjem si je lahko kupil le kosilo oz. večerjo v Ljudski kuhinji. Včasih ga je kak dijak tudi prodal, ali je potreboval denar in si ga je tako zaslužil z lakoto, ali je morda dobil od doma kako klobaso. Ljudsko kuhinjo so dijaki imenovali po nemški »Volkstüche« — fovšlunkja: »Ta hodi jest v fovšlunkjo«. Imenovali so jo pač tudi zato tako, ker kdaj komu ni bila hrana všeč, kot da ni prava, ampak »fovš«.

3. ČLOVEK

Po postavi je bil suhljat, srednje visok, bledoličen, imel je lepe, črne lase. Očal takrat ni nosil. Bil je tudi vojak. Korak je imel odločen. Oblačil se je vedno črno, snažno. Klobuk črn, včasih je prišel tudi s hoholindrom, ki se mu je kar podal.

Kadar nam je pravil kaj iz svojega življenja, je bilo le za ponazoritev razlage. Tako je kot novomašnik dobil službo, ki mu ni prav prijala. Tudi njegovemu župniku ne. »Veš, kaj? Pojdva h škofu.« Peljala sta se. Konj se je splašal, voz prekucnil. Če sta do škofa prišla, sem pozabil. S tem nam je hotel povedati, naj se odredbam predstojnikov ne upirajmo.

Kot kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani je zbolel, menda za pljučnico. Ko je nekoliko okreval, je vprašal zdravnika, ali sme tudi kaj vina piti. »Prav malo, ni pa potrebno,« je odgovoril. »Zagrabil sem "prav malo", ne pa "ni potrebno".« Hotel je reči, da človek tako rad sprejme to,

kar mu ugaia, čeprav je slabše, manj koristno. Bil je pa *abstinent*. Priporočal je zelo dijakom, naj se zdržijo opojnih pijač. Ni naletel na gluha ušesa. Povedal je, da so ga nekoč na Hrvaškem iz neke družbe izrinili, ker ni hotel piti.

Knjig je precej kupaval. Pa ni imel vedno časa jih prebrati. »Včasih žgem ves popoldan knjige, ki so, predno sem jih preštudiral, že izšle v predelani izdaji,« je potožil.

Sentimentalnost in afektiranost je zavračal. Ni dovolil, da bi mu dijaki čestitali za god ali praznike, češ da se dijaki s tem skušajo tisto uro izogniti spraševanju. Pri obvezni nedeljski maši, v Nunki cerkvi, je vedno pridigal sam. Vsak dijak je imel določen prostor. Tudi tridnevno velikonočno pripravo, *duhovne vaje*, je vodil sam: zjutraj in popoldne po en govor. Bil mnenja, da katehet najbolj ve, kaj je treba dijakom povedati. Za spoved je v šoli vsakemu dijaku izročil listek z zaporedno številko. Dijak ga je dal pri spovedi spovedniku, ta pa katehetu. To je bila redna kontrola.

Nekoč nam je rekel: »Oznanjam vam Kristusa, Kristusa, pred katerim se ponižam tudi sam vsak večer. Sicer si ne upam iti počivat.« To ponižanje je bilo: večerna molitev, izpraševanje vesti, kesanje, priporočilo v božje varstvo.

Mašnik je bil 69 let.

Šel je po zasluženem plačilo. Naj mu sveti Večna luč!

G.

Č. g. Artur Zalatel - srebrnomašnik

župnijski upravitelj v Vojsčici, od koder pa je upravljal še Temnico in Kostanjevico. Skupno z verniki je pretrpel najhujše vojne grozote, zlasti ko so Nemci požgali Vojsčico.

Septembra 1944 je g. Zalatel prišel kot župnijski upravitelj v Štandrež, kjer je neustrašeno, kljub izredno težkim vojnim razmeram, vršil svojo odgovorno službo. Po vojni se je vrgel na obnovitveno delo, da bi zacelil rane, ki jih je zadala vojna. Trudil se je predvsem za verski-nravnoprero in za zmago katoliške zavesti pri izročenih mu ovčicah. Istočasno pa je skrbel tudi za obnovitev cerkvenih poslopij, ki so bila v vojni težko poškodovana. Šad njegovih naporov in žrtev je novo župnišče, pa tudi bolezen, ki ga od tistih časov muči.

Nadaljnja duhovniška pot ga je peljala v Mavhinje in nato v Gorico, kjer je postal stolni vikar ter katehet na slovenski nižji srednji šoli. Nedavno mu je bilo poverjeno še mesto dušnega skrbnika v gorški splošni bolnici.

Gospodu srebrnomašniku izražamo iskrene čestitke k jubilejnemu slavlju ter mu voščimo zdravja, lepih uspehov in vsega božjega blagoslova.

Sv. obhajilo bolnikom

Najvišja kongregacija sv. Oficija je dne 21. oktobra izdala nova navodila za sv. obhajilo bolnikom. Nove določbe, ki jih prinaša *Osservatore Romano* 23. X., so naslednje:

1. V dopoldanskih urah se sme nesti sv. obhajilo komur koli na dom, da je le evharistično teš, to je, da vsaj tri ure ni ničesar jedel ali pil alkoholnih pijač ter da vsaj eno uro ni pil kaj drugega.

2. V popoldanskih ali večernih urah se pa sme nesti sv. obhajilo tistim, ki so že vsaj en teden doma bolni, tako da sami ne morejo v cerkev.

3. To se sme storiti, če iz kate-reka koli pametnega vzroka ni bilo mogoče nesti sv. obhajilo dopoldne.

4. Kolikokrat naj bolniki doma prejemajo sv. obhajilo, določa spovednik ali župnik.

5. Evharistični post je zanje toliko omiljen, da ne smejo tri ure prej jesti ali piti alkoholnih pijač, smejo pa piti druge pijače ali pa vzeti katero koli zdravilo, kadar hočejo ali kadar je potrebno, brez omejitve na čas.

V nedeljo 29. t. m. bo ob 6^h zjutraj imel č. g. Artur Zalatel srebrno mašo v stolni cerkvi v Gorici. Vabljeni vsi verniki.

S tem je dana vsem bolnikom na domu ali v bolnišnicah možnost, da pogosto prejmejo sv. obhajilo, kar je živa želja sv. Cerkve.

Jesenske nevihte in poplave

Po izredno toplih in sončnih jesenskih dnevih je pretekli teden nastopilo pravo jesensko vreme z nevihtami in poplavami. Slabo vreme je zajelo vso Italijo, Francijo, Jugoslavijo. Zlasti so nevihte divjale v Južni Italiji, kjer je zračni vrtnec v Ragusi povzročil smrt petih ljudi. Porušeni je bilo nad 50 hiš. Morje je zelo razburkano, zlasti Tirensko od Genove do Neaplja. V kraju Altavilla Irpina je voda preplavila žveplene rudnike in blokirala 200 delavcev, ki so bili v tistem času v rovih pod zemljo. Uspejo pa se jim je rešiti po stranskem rovu na prosto. Po vrhovih se je prikazal prvi sneg. Južna Tirolska je vsa pod snegom. Tudi Sv. Višarje je že pobelil prvi sneg.

Hude poplave so bile tudi v Sloveniji, posebno v dolini Soče in Savinje. Idrija je na več mestih preplavila pot od Zelina do Sv. Lucije.

Največji viseči most na svetu

so začeli graditi v New Yorku. Dolg bo skoro 5 km in bo vezal Staten Island ter Brooklyn preko rokava Atlantskega oceana. Obesili ga bodo na dva silno visoka stebra iz železobetona in jekla. Eden teh bo visok 230 m. Stroški bodo znašali 325 milijonov dolarjev; most bodo dokončali do leta 1965.

Kaj vse sovraštvo stori

V vasi Avola na Siciliji, v pokrajini Ragusa je živel družina Gallo; dva brata sta bila poročena in imela vsak svojo družino. Oba sta bila nepismena in stanovala pod isto streho v skromni hiši, kjer je bilo veliko revščine in malo prostora ter dosti revščine kot nasplošno na kmetih na Siciliji. Revščina, zaostalost, stiska za prostor in nevoščljivost so kmalu zanele med obema družinama nepogljivo sovraštvo. Prepričani so bili na dnevnem redu, nagajanje za prazen nič, zmerjanje, žuganje in končno tudi dejansko obračunavanje. Stvari, ki so se že tolikokrat dogodile in se še dogajajo med ljudmi na deželi. Prišlo je do tega, da je brat Salvatore Gallo s pomočjo sinov pretepel brata Pavla. Seveda stvar ni mogla ostati pri miru. Prišlo je do razprave. Tiste dni leta 1954 je postalo v hiši obeh družin nevzdržno. Žuganje z ene in druge strani je postalo vsakdanji kruh. Posebno je bil glasil Salvatore, ki je pretil bratu, da ne bo čakal dneva sodbe, ker ga bo prej pihnil, usekal, da ne bo več videl sonca. Ne bo se veselil, da bo videl njega, svojega brata, v zaporu.

Tedaj je udarilo kot strela z jasnega. Dva dni pred razpravo je Paolo Gallo izginil. Kam? Iskali so ga in našli krvave madeže na stezi nedaleč od hiše, koder so vodili živino napajati. Tam blizu je bila votlina, v njej so našli okrvavljeno čepico izginulega Pavla. Tedaj je počil glas: Salvatore je umoril svojega brata Pavla. Zena Pavlova je na ves glas vpila na svaka: »Kar ste pripravljali, ste sedaj naredili. Ubogi moj Paolo, mrtev je, mrtev in vi ste ga umorili.«

Zadeva je bila kmalu vsem jasna: Salvatore je iz sovraštva in iz maščevanja umoril brata Pavla. Drugače ne more biti. Napravili so hišno preiskavo in našli krvavo čepico Pavlova je tudi pričala, da se je nekaj hudega zgodilo. Zaprli so Salvatoreja in začeli s preiskavo. Vse je pričalo, da je kriv. Vsi prepričani, spori, sovraštvo med obema družinama, krvavi robec in krvava čepica. Napravili so krvno analizo in izkazalo se je, da je kri na čepici in na robu iste krvne vrste. Torej Salvatore je umoril svojega brata Pavla. Toda kje je truplo? Iskali so ga, a ne našli. Toda saj je drugih dokazov več kot dovolj, so menili orožniki. Cela vas je vedela o sovraštvu med bratoma, o njuni prepričani, o žuganju s smrtjo. Toda kdo je pomagal Salvatoreju skriti truplo mrtvega brata, ki ga nikjer ni bilo najti? Kdo drug kot njegov 18 letni sin Boštjan.

Tako sta oče in sin prišli prvič pred sodnike v Sirakuzah, ki so ju oba spoznali za kriva in obsodili na dosmrtno ječo. Oba pa sta sicer vztrajno trdila, da je do nove razprave pred prizivnim sodiščem v Cataniji. To je znova pretehtalo vse okoliščine in dokaze ter opustilo sina Boštjana zaradi pomanjkanja dokazov, potrdilo pa prvotno razsodbo na račun Salvatoreja, čeprav sta baje na razpravi nastopili tudi dve priči, ki sta trdili, da sta medtem videli Pavla Galla živega nekje blizu domače vasi. Niso jima verjeli ter so ju hoteli celo zapreti zaradi krivega pričevanja. Advokat pa je trdno verjel v nedolžnost svojega varovanca, zato je vložil priziv na najvišje kasacijsko sodišče v Rimu. Toda vsako prizadevanje je bilo zaman. Tudi to najvišje sodišče je potrdilo razsodbo iz Catanije. Salvatore Gallo je tedaj bil dokončno živ pokopan

v zapore S. Stefano med obsojene na dosmrtno ječo.

Vse je kazalo, da zanj ni več rešitve razen v smrti. Toda pred kakima dvema mesecema je bilo v italijanskih časopisih prvič zaslediti vesti, da so na Siciliji videli nekoga, ki bi moral biti že 7 let mrtev, umorjen, toda v resnici da še živi. Zdelo se je to ena izmed številnih časopisnih rac. Pred dvema tednoma pa poči novica po celi državi, od enega konca do drugega: Res, odkrili so »umorjenega« Pavla Galla; orožniki ga imajo v rokah, dočim njegov dozdevni morilec, brat Salvatore, že 7 let živi v dosmrtnem zaporu zaradi njega. Vest se je izkazala za povsem resnično. Paolo Gallo je ves ta čas živel sprva skrit pod tujim imenom, pozneje pa s svojim lastnim nekje na Siciliji ne prav daleč od svoje vasi Avola. Sedaj so se vloge zamenjale: Salvatoreja so izpustili, Pavla pa zaprli, češ da je s svojim skrivanjem zakrivil obrekovanje brata Salvatoreja in s tem tudi njegovo obsodbo in ječo.

Zakaj je prišlo do te nezasišane zgodbe? Zdi se, da je sovraštvo do brata Salvatoreja nagnalo Pavla in njegovo ženo Kristino Giannone, da sta vse to skuhalo in se tako bratu maščevala. Kajti vse kaže, da je žena vedela za moža in mu tudi pomagala.

Kaj vse sovraštvo stori!

Še nekaj misli o beneškem festivalu

Za beneški festival je postala že tradicija, da film, ki ga v začetku smatrajo kot zmagovalca, torej vrednega zlatega leva, ostane na koncu s praznimi rokami. To se je zgodilo letos z De Sicovim »Vesoljna sodba« in Rossellinijevim »Vanina Vanini«. Ta zadnji ne samo, da ni zaslužil nobene nagrade, temveč je doživel v Benetkah popoln polom. Rossellini, o katerem se je zdelo, da je s filmom »General della Rovere« našel spet nekdanjo žilico, je s svojim zadnjim filmom še enkrat dokazal, da edina snov, ki mu je tako rekoč domača, je odporiško gibanje. Brž ko se od te snovi oddalji, preide v retorično in dolgovozno prikazovanje prizorov.

Kar pa je nekoliko začudilo, je dejstvo, da ni Castellani dobil nagrade za svoj res dober film »Razbojnik«. Ameriški »Most proti soncu« je povprečen film, popolnoma neprimeren za festival in razodeva krizo ameriške kinematografije, ki je padla na res nizko raven, ako nimajo Združene države kaj boljšega, da jih predstavlja v Benetkah. Angleški film »Zrtev« je neke vrste kriminalka in je tudi ta precej reven na navdihu. Ruski film »Mir tistim, ki vstopijo« režiserjev Aleksandra Alova in Vladimira Naumova je bil morda najprijetnejše presenečenje festivala. Vsi so pričakovali dolgovozen, dramatičen in propagandističen film; namesto tega pa so gledali živahen, zabaven in miroljuben film, ki je doživel pri občinstvu neoporečen uspeh.

Najbolj polemičen film festivala je bil brez dvoma »Ne ubijaj«. Nekateri so rekli, da prav zaradi tega ta film ni dobil nagrade, (pač pa je bila nagrajena kot najboljša karakturna igralka Suzanne Flon, ki v njem nastopa). Ta film obravnava nedvomno zelo zanimivo snov. Toda

zaradi tega bi bilo zgrešeno reči, da je bil to tudi najboljši film festivala. Res pa je, da bo dal pobudo za marsikatero debato.

In kot zadnjega naj omenimo še zmagovalni film »Lani v Marienbadu«, režiserja Alaina Resnaisa, ki je nedvomno velik mojster v režiji. Občudovali smo pred časom njegov krasen dokument »Noč in megla«, kjer je uporabil svojevrsten način pripovedovanja. To delo je brez dvoma najboljši film o koncentracijskih taboriščih. Toda v »Hiroshimi mon amour« smo imeli tudi priliko videti, kam lahko pripelje njegov način. Tu se je Resnais izkazal kot zares velikega mojstra montaže v modernem smislu, toda z druge strani se je pustil preveč voditi od romantizma. Na vsak način pa je »Lani v Marienbadu« boljši od »Hiroshime«.

Zadnjič smo zapisali, da je letošnji beneški festival pokazal, kako je divizem v zatonu. To je torej pozitivna točka. O filmih pa moramo reči, da so skoro vsi obravnavali problem umora ali slično. Znan italijanski kritik Sacchi je zapisal, da je bil to neusmiljen, krvav in nasilen festival, ko so filmski kritiki po predavanju vsakega filma odhajali iz dvorane, so bile njihove opazke take: »Tudi danes smo imeli mrtveca«. Namesto spolkosti so torej režiserji letos obravnavali v svojih filmih nasilje in umor. Ali se mora kinematografija res zatekati samo k taki snovi. Ali ni mogoče izdelati film brez mrtveca in brez nasilnih dejanj? Umetnost ima ta namen, da človeka duševno dvigne in mu pokaže svetlejša obzorja. Mar filmska umetnost tega ne more storiti? In vendar so nekateri režiserji pokazali, da je mogoče izdelati tudi dobre in moralno zdrave filme, ki lahko dosežejo pri občinstvu velik uspeh in se človek čuti ob njih duševno prerojen. Zal je bil na letošnjem festivalu en sam tak film in sicer še ta v informativni sekciji. To je bil italijanski film »Mesto« režiserja Ermanna Olmi-ja. To je delikato in poetično delo, ki je s svojo preprosto vsebino iz vsakdanjega življenja podoben sončnemu žarku v temi vseh drugih filmov, polnih nasilja in težkih življenjskih problemov.

Mira

Med trnjem in osatom

Bojazen ali zlonamernost?

1. V torek 12. oktobra smo videli po televiziji lep »dokumentar« o Krasu, o njegovih značilnostih in naravnih lepotah. Manjkala je pa ena zelo važna stvar. Niso povedali, da na Krasu prebivajo Slovenci. To je bila velika pomanjkljivost, zlasti še, ker so »dokumentar« izdelali v Trstu. Ali se res bojite povedati svetu, da ni Krasa brez Slovencev?

2. V tem tednu je uradni list »La Gazzetta Ufficiale« objavil zakon o šolah s slovenskim učnim jezikom v Gorici in Trstu. To je bil pravzaprav edini važen zakon, ki je v tednu izšel. Tako so naše slovenske šole dobile zadnje potrditve.

Zanimalo me je, kaj bodo povedali po televiziji o tem zakonu in to v sobotni oddaji, ki poroča o tedenski parlamentarni delavnosti. Povedali so, da je zakon izšel in da ureja šolske zadeve v Gorici in Trstu. Ker sem že vedel, za kaj gre, sem razumel, da gre za slovenske šole. Ali ni bilo važno povedati, da gre za šole s slovenskim učnim jezikom? Zakonska odobritev takih šol je vendar pogumno in častno delo. Ali sem morda le jaz »slabo razumel in kaj preslišal«?

3. Itd.

Dr.

Obred blagoslovitve zvonov

I. - Po splošnem cerkvenem obredniku obstoji obred blagoslovitve zvonov iz sedmih spokornih psalmov in dveh daljših molitev. Skropljenje in kajenje zvonov se izvrši po prvi molitvi. Obakrat celebrant obide zvonove, ki morajo zato biti obešeni takò, da je obhod mogoč. Na koncu celebrant pokriža vsak zvon na mestu, kjer je — ali bi moral biti — vdelen križec kot začetek napisa: »† IN HONOREM... v čast — N.N. — S tem bi bil cerkveni obred končan. Po tem obredu lahko zvonove blagoslovi škof ali ob škofa pooblaščen duhovnik. To je krajši način, ki se uporablja tam, kjer je cerkev samo blagoslovljena, na pr. v Jazbinah; ali če se zvonovi blagoslovijo kar v zvonarni ali v škofiji. Da se razumemo: obred je pridržan škofu, ki pa lahko pooblasti drugega duhovnika; kar se večkrat zgodi.

II. - Po pontifikalnem (škofovskem) obredniku je obred posvečevanja zvonov precej daljši, in obsega šest delov:

1. blagoslovitve večje množine vode za umivanje zvonov, ki ga škof začne in služabniki nadaljuje;
2. poleg posebne daljše molitve, se zmo- lijo še šesteri hvalni psalmi (145.-150.i);
3. nato škof mazili zvonove najprej s svetim oljem za bolnike, zmoli daljšo molitev in duhovščina odmoli 28. psalm. Potem škof zopet mazili zvonove na sedmih mestih zunaj in na štirih mestih znotraj. To dvojno maziljenje je tako imenovano »krščenje in birmovanje zvonov«. Sledi daljša molitev.

4. Škof dene v (tri) pripravljene kadi- nice timijan »materna dušica« - dišiča rastlina), kadilo in miro ter položi pod vsak zvon po eno kadinico. Zatem se zmo- li antifona in del 76. psalma in se dodá daljša molitev; sploh so vse molitve dol- ge, ker se v njih prikazuje pomen in na- men zvonov. Škoda, da ne moremo tukaj razlagati tistih psalmov, molitev in posa- meznih dejanj obreda, ker bi opis preveč narasel!

5. Nato se prebere še sv. evangelij po sv. Luku v 10. poglavju v 38.-42. vrsti, o Mariji in Marti, kako je v našem življenju le eno najbolj važno, »le eno je potrebno« — skrb za dušo.

6. Nazadnje posvečenec (navadno škof ali duhovnik, ki je od sv. Stolice poobla- ščen), služabniki in botri udarijo prvi z (lesenim) kladivom po zvonu — »kjer je taka navada« — pravi razlagavec teh obre- dov (P. Teod. Briemle O.F.M. v knjigi »Predigten und Zeremonien bei Glocken & Orgelweihen«). — Mislimo, da bi se ne branili tudi pri nas botri in botre te čast- ne žrtvice, prvič udariti po zvonu.

Samo po sebi se razume, da, če se vrši posvečevanje zvonov v kraju, blizu cerkve ali bolje kar ob vznožju zvonika, je naj- prej sprejem škofa, pozdrav novim zvonov- om i. dr., po sporedu. Na koncu, po kon- čanem obredu zunaj cerkve, je v cerkvi Tedeum, blagoslov in, čisto na kraju, ti- sto drugo tudi potrebno na svetu — de- nar; pri vseh še tako plemenitih delih:

Tudi starost je relativna

Ko je šla na sprehod grofica Pavlina (nekdanja lepota na Dunaju), jo znanec vpraša, kako ji gre.

»Kakor pač petdesetletnemu človeku!« mu ta odvrne.

»Pa saj to ni nobena starost, grofica!«

»Kakor se vzame! Za kako katedralo ni nič, za žensko je pa dosti!«

Dr.

darovanje ali offer za zvonove, pri katerih so — kakor pri otrocih — velike skrbi in stroški. Pri nabavi zvonov se računa povprečno, da stane oprema od najmanj ene tretjine do polovice stroškov za sam bron. Kjer pa hočejo zvonove na električni pogon, naj pripravijo še toliko.

Albin Martinčič - Gorica

Ladja v plamenih

Na prekoceanski ladji »Bianca C« je v nedeljo zjutraj nenadoma izbruhnil po- žar. Na srečo je ladja že zaplula v pri- stanišče St. George na antilemskem otoku Granadi, tako da so pristaniške ladje in gasilci takoj priskočili na pomoč. Vendar ladje niso mogli več rešiti. Potniki in mo- štvu, v skupnem številu 669, so se naglo izkrcali in pustili na goreči ladij vso prt- ljago. Ladja je bila nato izročena plame- nom, ki so jo popolnoma uničili in se je nato ožgano ogrode pogreznilo v valove. Pri nesreči sta izgubila življenje dva mor- narja. Tako je izginila ena najmodernejših ladij italijanske trgovske mornarice, ki jo je pred 13 leti zgradila neka francoska družba in jo je nato leta 1958 odkupil italijanski ladjedelec Angelo Costa. Ta jo je popolnoma preuredil in je ladja nato služila za dolga potovanja pod raznimi podnebj. Škoda, ki jo je utrpela družba Angelo Costa, znaša nad 4 milijarde lir.

ZA DOBRO VOLJO

Škot je bil že nekaj tednov gost v hiši nekega londonskega prijatelja in nič ni kazalo, da bi kaj mislil na odhod.

Prijatelj je začel:

»Poslušaj me, dragi. Kmalu bo tu božič, ali bi ga ne hotel praznovati skupaj z že- no in otroki?«

»Pa še kako rad,« odgovori Skot navdu- šeno, »niti pomislil nisem na to. Takoj jutri jih pokličem sem.«

Radio Trst A

Teden od 29. oktobra do 4. novembra 1961

Nedelja: 9.30 Slovenski zbori. — 10.00 prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Medvedek Spake«. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, kaj... Kronika tedna v Trstu. — 14.15 Igra ansambel Aleksander Skalé. — 21.00 Ljudska opravila in opasila: (3) »O vah- tih«. — 21.20 Beethoven: Kvartet št. 14 v cis-molu, opus 131.

Ponedeljek: 18.30 Mladi solisti: Pianist- ka Roberta Lantieri. — 19.00 Znanost in tehnika: »Avto-Ekspres«. — 20.30 Ghedini: »Maria D'Alessandria«, glasbena drama v treh dejanjih in štirih slikah.

Torek: 18.30 Čajkovski: Simfonijska št. 2 v c-molu. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 Jugoslovans- ke popevke. — 21.00 Alpske legende: (11) »Legenda o Rutorskem ledeniku«. — 21.30 Koncert violista Pavla Skabarja, pri kla- virju Gita Mally. — 22.00 Obletnica tedna: »Dramatik Heinrich von Kleist, ob 150- letnici rojstva«.

Sreda: 9.00 Niko Kuret: »O vahitih«. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Biserne očke«. — 15.00 Komorni koncert. — 16.00 Zbor »Jacobus Gallus«. — 16.30 V. Beličič: »Fo- scolova misel na mrtve«. — 17.00 Donizet- ti: Requiem za soliste, zbor in orkester. Milanski simfonični orkester Italijanske Radiotelevizije. — 19.00 Zdravstvena od- daja. — 20.30 »Zločin in kazens«, drama v treh dejanjih.

Četrtek: 18.30 Bach: Preludiji in fuge. — 19.30 Sirimo obzorja: Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš: (3) »Ob So- či, kjer se vretena vrté«. — 20.30 Znani di- rigenti - Carl Schuricht: Beethoven: Sim- fonijska št. 1 v C-duru, op. 21.

Petek: 9.20 Dvorak: Koncert v h-molu za čelo in orkester, op. 104. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 14.40 Vokalni kvartet »Večernica«. — 15.00 Lajovic: Pe- sem jeseni, simfonična pesnitev. — 15.30 »Ti moja duša in srce«, dramatisirana zgodba v dveh delih. — 19.00 Sola in vzgo- ja: A. Kacin: »Mladina brez socialnega čuta«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 No- vele 19. stoletja: Ugo Tarchetti: »Črka U«. **Sobota:** 10.30 Sibelius: Simfonijska št. 2 v D-duru, op. 43. — 15.30 Mlada Breda in slepec, zgodba, ki jo je napisal Vladimir Levstik. — 16.45 Respighi: Rimski vodnja- ki, simfonična pesnitev. — 18.30 Skladbe ital. sodobnih skladateljev: Luigi Dalla- piccola. — 19.00 Zena in dom. — 21.00 »Mi- mi«, dramatisirana zgodba.

(se nadaljuje)

Mož s čudežnimi rokami

ZGODBA IZ ZADNJE VOJNE

Za rešitev naroda

Tudi v naslednjih tednih se Himmler ni vdal. Zdravnik ga je brez uspeha rotil, naj pusti to početje in naj skrbi za zdravje. Himmler ni popustil niti za ped.

»Deportacija se bo vršila kot je bilo do- ločeno,« je rekel vsakokrat. Čas pa je be- žal.

Proti koncu marca pa se je zgodilo ne- kaj neverjetnega. Prvič v dveh letih Ker- stena roke niso ubogale. Bodisi da je to nalašč naredil, bodisi da so njegovi živci zaradi skrbi bili tako na tleh, Kersten ni več zmozel lajšati Himmlerju bolečin. In tako se je Himmler prav kmalu zviljal v strašnih mukah.

»Ali vam nisem rekel,« je očital Kersten, »da sta za vas dve nalogi preveč? Zdaj me vaš živčni sistem ne uboga več in jaz vam ne morem pomagati. Odpoveste se oni nalogi, ki je od obeh najmanj važna

in zagotavljam vam, da vas bom spet lah- ko z uspehom zdravil.«

»Nemogoče,« je stokal Himmler. »Po- skusite znova!«

»Poskusil bom,« je Kersten dejal nato. »Toda prepričan sem, da vam ne bo nič pomagalo.« In ni se motil.

Prve dni aprila leta 1941 so nemške čete zasedle Jugoslavijo. Hitler se je nastanil v bližini jugoslovanske meje in Himmler ga je moral spremljati. Toda potovanje ga je mučilo. Trajno je ležal, samo ko je bilo treba iti k Hitlerju, je vstal. Kersten je bil tudi z njim na vlaku in nešteto krat je prihitel k Himmlerjevi postelji, kadarkoli ga je ta poklical. Kersten mu je vedno znova govoril:

»Poveljnik, znoreli ste! Saj vendar vi- dite, da ne morete vsega hkratu delati. Odložite vendar deportacijo!« Himmler ga je gledal z obrazom spačenim od bolečin, nato pa je odkimal: »Ne morem, ne smem. Meni je Hitler vse.«

Bilo je nekega dne ob 2^a zjutraj, točno osem dni pred deportacijo, ko so Kerstena poklicali k Himmlerjevi postelji. Bolnik je lovil zrak in ječal: »Ne morem več di- hat! Prosim vas, pomagajte mi!«

Kersten je pograbil stol in sedel k po-

stelji. Začel je govoriti s komaj slišnim, mehkim glasom: »Gospod poveljnik, vi ve- ste, da sem vaš prijatelj in da vam hočem pomagati. Toda rotim vas, odložite to ho- landsko zadevo. Ali se ne spominjate, ka- ko so vam moje masaže koristile, predno ste si vtepli v glavo to stvar s Holanci? In zagotavljam vam, da boste lahko zopet zdravi kot prej, samo pojdite k Hitlerju in recite mu, naj odloži deportacijo.«

Himmler je zbežan zgrabil zdravnika za roko in dejal: »Da, da, dragi Kersten; prav imate. Toda kaj naj rečem Hitlerju?«

»Recite mu, da ne morete prevzeti dveh nalog hkrati. Povejte mu, da manjkajo ladje, da so ceste slabe. Povejte mu tudi, da vam vaše zdravje ne dopušča toliko dela hkratu in da tako ne morete izuriti niti vojakov za SS.«

»Res je, prav imate,« je vzkliknil Himmler. »Govoril bom s Hitlerjem, samo po- magajte mi!«

Kersten je sedaj zopet dobil zaupanje vase in Himmler je počasi čutil, da mu čudežne zdravnikove roke počasi blažijo bolečine. Kersten pa je molče delal. Ko je končal, se je Himmler usedel na poste- ljo in dejal: »Bolje se čutim. Bolečine so mi popolnoma prešle.«

PRAZNIK KRISTUSA KRALJA V TRSTU

V nedeljo 29. oktobra, na praznik Kristusa Kralja, bo skupni shod vseh naših kat. organizacij **V KAPUCINSKI CERKVI NA MONTUZZI OB 15.30**

Rožni venec s petjem — Nagovor (stol. kan. dr. Lojze Škerl) — Molitve za Cerkev in duhovne poklice s kratkim blagoslovom. To je spored našega shoda. — Vabimo katoliško mladino iz mesta, vabimo vse organizirane vernike: pridite pred oltar našega Kralja, da se znova ogrejemo za apostolsko delo, da skupno molimo za skupne cilje! — *Vabijo dušni pastirji.* — Pred cerkvijo bo na razpolago tudi krasna knjiga »FATIMA«

OB 5^h ZVEČER V AVDITORIJU KONCERT KOROSKIH PEVCEV

Ostavka devinsko-nabrežinskega župana

Devinsko-nabrežinski župan Dušan Furlan je iz zdravstvenih razlogov podal ostavko. Nad šest mesecev se namreč ni mogel udeleževati upravne delavnosti, ker je bil zaradi bolezni prisiljen ostajati doma. Izvoljen je bil na skupni listi KPI in NSZ in izvoljen za župana na osnovi sporazuma med dvema strankama o razdelitvi najpomembnejših upravnih mest v občini: Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor. NSZ je dobila Devin-Nabrežino in Repentabor, KPI pa Dolino in Zgonik. Ze pred časom je neodvisni svetovalec odv. Škrk postavil v občinskem svetu vprašanje in obžaloval odsotnost oblasti zaradi podaljšanja županove odsotnosti in predlagal njegovo nadomestitev. Predlog je bil zavrnjen. Za nadomestitev Dušana Furlana je položaj nasprotujoč: SZN namreč nima človeka, ki bi bil kos nalogi. Na njegovo mesto predlagajo komunisti imenovanje podžupana Albina Šerka, izvoljenega na KPI. Po drugih virih pa bi dobil večino odv. Škrk, ali pa bi bilo mogoče doseči kompromis na osebi Draga Legiša, ki je krščanski socialista in urednik Novega lista.

Stolica za slovenski jezik in slovstvo na tržaški univerzi

Nedavno od tega je krajevni tisk poročal, da je poslanec d.c. Brusasca priporočal vladi ustanovitev stolice za slovenski jezik in slovstvo na tržaški univerzi. Densičarski predstavniki študentov na univerzi so že protestirali. Na vsak način je treba priznati, da je ustanovitev stolice za slovenski jezik uspeh slovenskih akademikov liste »ADRIA«, ki so že tretjič pogumno nastopili na volitvah za akad. svet. Gotovo je tudi intervencija slovenskih demokratičnih in katoliških organizacij o priliki zadnjega obiska vladnega predsednika v Trstu pripomogla k temu, da se je tudi to vprašanje pričelo ugodno reševati. Upamo, da bo vlada tudi pri namestitvi profesorjev in asistentov na tej stolici upoštevala odlične strokovnjake, bodisi za slovstvo, jezikoslovje in stilistiko, ki jih imamo med uglednimi slovenskimi profesorji na Tržaškem in Goriškem.

»Piccolo« zopet napihuje

Nedeljski »Piccolo« na tržaški strani zopet, kot ponavadi, napihuje nazadovanje slovenske šole. Javlja neke številke, pa nič ne pove, da je v višjih razredih gimnazije več dijakov, pove samo, kjer jih je kaj malega manj. Brez dvoma bi rad videl, da bi slovenska šola shirala. Ni mu tudi bilo prav, da se je nedavno pričelo zidati novo poslopje za slovenske višje srednje šole, kakor da mi Slovenci tega ne bi zaslužili, saj smo nekaj desetletij pošteno plačevali državi davek, ne da bi uživali kakih kulturnih pravic. Sedaj, ko je tudi uzakonitev tu, bi želeli, da bi res vsi šolniki — in ne samo nekateri — zavedali svojega poslanstva med našim narodom.

Sv. Ivan

Kat. glas je že poročal o slovesu gospoda župnika preč. g. Degrasija, ki je ta mesec zapustil našo župnijo. Slovenski verniki so njegov odhod zelo obžalovali in mu ob slovesu izrazili čustva iskrene sinovske vdanosti in ljubezni. Odhajajoči župnik se želi slovenskim vernikom zahvaliti tudi v našem listu za ljubeznivo pozornost, ki je je bil deležen ob slovesu, in za obilne darove, ki jih je prejel ob tej priliki. Vseh se bo gospod župnik hvaležno spominjal, posebno pri presveti mašni daritvi. Vsem želi posebno stanovitnosti v sveti veri, v krščanskih krepostih in apostolski gorečnosti za božje kraljestvo.

Bazovica

V jeseni se zbudimo in začnemo delati načrte za zimo. Kaj bomo igrali na našem

odru; koga povabimo, da nam nudi prosvetni kruh v zimskih večerih? To so vprašanja, ki si jih zastavimo tisti, ki ljubimo slovensko besedo in vse naše narodno izročilo. Doma se že nekaj kuha, in ko bo skuhano, vas obvestimo in povabimo.

Naš prijatelj g. prof. J. Peterlin nam je za prihodnjo soboto (28. okt.) poskrbel odlično kulturno prireditev: KONCERT KOROSKEGA PEVSKEGA ZBORA »GALLUS«. To bo za nas doživetje! Ob 21^h bo di naša dvorana nabito polna, da bodo koroški bratje videli, kako jih ljubimo! V sredi novembra bo pri nas gostoval Slovenski oder z igr »Neopravičena ura«. Kdor je prisostvoval »Maturji«, si bo prav gotovo želel videti še to lepo igr, ki je žela toliko uspeha v Celovcu.

Gropada

Ko prideš v Gropado in zaviješ v vas, zagledaš cerkvico, na katero so Gropajci silno ponosni.

Stari vaščani pravijo, da je najstarejša cerkev v tržaški občini. Kaj radi dodajo, da je še starejša kot sama cerkev sv. Justa. V davnih časih je stala tu le kapelica ali znamenje pred velikim gozdom, ki so

ga posekali za Benečane, ko so ti gradili mesto na morju. Zgodovinskih podatkov na žalost nimamo. Radovedno iščemo, a nismo še prišli do nobenega »starega papirja«, ki bi nam odprl pogled v našo preteklost.

Preteklo nedeljo je vladalo v vasi res praznično razpoloženje. V minulem poletju smo obnovili našo cerkvico in po treh mesecih »cerkvenega molka« smo zopet stopili v hišo božjo k zahvalni slovesnosti. Dopoldne in popoldne je bila udeležba zelo lepa: v cerkvi in pred njo. Pri popoldanski službi božji je bil med nami č. g. Rovan, ki je pred petimi leti misijonaril v naši vasi in nas znal tako lepo navdušiti za lepo krščansko življenje. »Ni dovolj«, nam je v govoru rekel, »da imamo Jezusa v cerkvi, moramo ga imeti v naši duši in v naših družinah.«

Hvaležni smo tržaškemu Uradu za umetnost, da je nase vzel nad polovico bremena pri obnovitvenih delih.

Repentabor

Tudi pri nas nam je letošnja, sicer mirna in lepa kraška jesen prinesla marsikaj novega. Med drugim italijansko šolo za enega samega učenca. Potem naj še kdo reče, da za vzgojo ni preskrbljeno ali da so slovenske šole privilegirane. Razsodnemu človeku ni treba posebej razkrivati, kaj je prav in kaj ne, kaj ekonomično in kaj razsipno. Repenci tudi čakamo, kdaj bo sedanja občinska uprava poskrbela in tudi javila javnosti nadomestitev naših dveh svetovalcev »SLOVENSKE LISTE«.

Res ni lepo, da se tako zavlačuje tako enostavna stvar, saj vendar ni zadeva tako komplicirana, da zahteva poseg kakga ministrstva in dolga birokratska čakanja.

Izvedeli smo med drugim, da misli sedanja »napredna« občinska uprava prodati traktor. Upamo, da si bo s tem nekoliko opomogla.

Zopet se je izkazalo, kako so imeli prav naši kandidati, da so želeli spremembo občinske uprave.

Repenski lipar

BAZOVICA - TRST

KOROSKA PESEM

V soboto 28. oktobra bo v farni dvorani v BAZOVICI ob devetih zvečer, v nedeljo 29. oktobra pa v Avditoriju v TRSTU ob petih popoldne (po shodu kat. organizacij v Kapucinski cerkvi na Montuzzi)

KONCERT KOROSKIH PESMI

Pel bo mešani zbor »GALLUS« iz Celovca, ki je sestavljen iz najboljših pevcev koroških Slovencev. — Zbor vodi priznani dirigent prof. dr. Franc Cigan. — Med pesmimi bo veseli pripovedovalec razlagal in vezal melodije v pristni koroški besedi. — Zbor je bil deležen zelo laskavih kritik tudi vseh avstrijskih listov. — Pridite! — Primorski in koroški Slovenci bomo v soboto in nedeljo ena sama družina. Zadihala bo Koroška med nami. — Koncert obsega narodno pesem in pesem sodobnih koroških skladateljev. — Predprodaja vstopnic za Koncert v Trstu v trg. Fortunato.

Občinska seja

Na zadnji občinski seji, dne 19. t. m., je po županovem poročilu o zrušitvi mostu pri Podgori nastal v dvorani strašen vik in krik, ki so ga tudi tokrat zagnali komunistični svetovalci, ko so, ne mence se za pravilnik, zahtevali, da bi se dotaknili še njih interpelacije o istem mostu, pa čeprav ta ni bila sploh na dnevnem redu. Ker je svetovalec Bergomas kljub vsemu vztrajal, da hoče govoriti in se ni niti zmenil za županove opomine, je župan prekinil sejo za deset minut.

Nadaljevanje seje pa je bilo še kar mirno. Najprej so prišle na vrsto razne interpelacije in med drugimi tudi tista, ki so jo predložili slovenski svetovalci glede revalorizacije sejma sv. Andreja. Na to vprašanje sta odgovorila odbornik Moise in sam župan ter poudarila, da se s pobudo popolnoma strinjata, da pa jo bo mogoče upoštevati šele prihodnje leto, ker njena izvedba zahteva precej časa. Po možnosti se bo s tem vprašanjem bavila prav namenoma sestavljena komisija. Zadnji del seje, ki je trajala skoraj pet ur, je bil posvečen izvolitvi raznih komisij. Tu so sicer socialkomunisti skušali prepričati svet, da bi odložili izvolitev tistih komisij, v katere bi radi spravili kakega svojega človeka, pa jim to ni uspelo, ker si zaradi njih dosedanjega držanja prav nihče ne želi sklepati z njimi niti najmanjšega zaveznitva.

O naših svetovalcih

Ker smo opazili v tisku že nekaj takih pripomb, po katerih bi človek lahko sodil, da se naši občinski svetovalci ne brigajo

niti za reševanje najnujnejših vprašanj, smo se o stvari pozanimali in seveda izvedeli, da so naši izvoljeni predstavniki pridno na delu, pa čeprav širša javnost ni o vsem tem dnevno obveščena.

Tu naj omenimo le, da so v stalnih stikih z občinskim odborom in da so med drugim že zaprosili za čimprejšnjo ureditev cest v severnem delu mesta in za razna druga nujna javna dela v naših okolišnih vaseh. Če pa kak neveren Tomaž ni o tem prepričan, mu bomo lahko postregli tudi zadevne podatke.

Narasla Soča zrušila brv pri Podgori

Tudi nad našim mestom so se razbesnele jesenske nevihte. Predpretekli terek zvečer je bilo vse mesto delj časa v temi zaradi nevihte z grmenjem, ki se je razbesnela nad Gorico. Naslednji dan, v sredo, je lilo kot iz škafe in povzročilo več poplavl zaradi slabega odtoka vode v cestno kanalizacijo. Do najhujše nesreče je prišlo na Soči pri Podgori. Reka je narasla za dva metra in razdivjavno vodovje je s tako silo butalo ob brv pri podgorski predilnici, da so betonski stebri popustili in se je osrednji del mosta podr. Most so uredno otvorili pred petimi leti in je bil za delavce v podgorski predilnici in v tovarni SAFOG velikega pomena. Sedaj bodo morali znova daleč naokoli čez pevmški ali pa ločniški most na delo. Most je zgradilo neko padovansko podjetje. Stroške, 18 milijonov lir, je prispevala država. Na zadnji seji občinskega sveta v Gorici je prišlo do burne debate v zvezi z zruše-

njem mosta v Podgori, za kar naj bi bila odgovorna občinska uprava.

Tudi Gorica je dobila potvorjeno maslo

Kemično-agrarni zavod za zatiranje potvorenih jedil v Coneglianu je pretekli teden zaplenil in zapečatil večjo količino masla v goriških skladiščih. Maslo ni odgovarjalo predpisom, bilo je potvorjeno, a so ga kljub temu prodajali za pristno maslo. Goričani se čudijo, kako da je te potvorbe ugotovil zavod iz Conegliana, medtem ko goriški za vso zadevo ni nič vedel.

Zdravniška služba INAM

Nov zdravniški sistem INAM je nastopil sedaj že svoj četrti mesec poslovanja. Čeravno ga je večina zavarovancev z veseljem pozdravila, so se pokazale nekatere težkoče, zlasti ker prenizko število zdravnikov otežkoča dobro poslovanje ambulatorijev. Na Goriškem imamo okrog 72.000 zavarovancev pri bolniški blagajni, zdravniško službo pa opravlja le 61 zdravnikov za splošne potrebe in pet zdravnikov za potrebe otrok v starosti do 6 let. Ko bi bili zavarovanci sorazmerno razdeljeni, bi na vsakega zdravnika prišlo od 1100 do 1200 zavarovancev. A ker so nekateri zdravniki bolj znani in priljubljeni, se dogaja, da imajo nekateri do 1500 oskrbovancev ali pa še več, zlasti na deželi, kjer je manj zdravnikov. Glavni zdravnik dr. Bevglija predlaga zato, da bi se sedaj v decembru, ko bo zavarovancem dana možnost za prebiro zdravnika, nekateri izbrali tiste zdravnike, ki so manj obremenjeni. Na sedežu bolniške blagajne v ulici Leopardi bodo pravočasno dali na vpogled seznam takih zdravnikov.

S prvim oktobrom je odpovedal zdravniško službo pri bolniški blagajni edini slovenski zdravnik dr. Rutar, ki je zadnje čase oskrboval zavarovance kmetske bolniške blagajne iz Steverjana. Našim ljudem je silno žal, da so tako zgubili večjega zdravnika, ki jim je znal v vseh slučajih pomagati in prav svetovati. Večina zavarovancev iz Steverjana se je sedaj odločila za dr. Cristianinija, ki si je uredil svoj ambulatorij v spodnjem koncu Podgore in je zato najbolj pri roki.

Blagoslovitev vodovoda v sovodenjski občini

Sovodnje, Gabrje, Rupa, Peč, Rubije in Vrh so v nedeljo praznovali otvoritev vodovoda, ki ga je izdelala družba CAFO in za katerega je država prispevala 55 milijonov lir. 1500 oseb bo sedaj deležno te lepe in koristne dobrine, poleg oseb pa še 500 glav živine. Ni čuda, če je bila nedelja 22. oktobra res lep in velik praznik za vse občane. K slovesnosti praznika so še pripomogle goriške in krajevne oblasti, domači duhovniki, č. g. Vladimir Komac in prof. Drago Butkovič ter msgr. Soranzo iz Gorice, ki je blagoslovil in otvoril novi vodovod na vrtu otroškega vrtca v Sovodnjah. Imel je tudi priložnostni govor, v katerem je poudaril koristnost vodovoda za sovodenjsko prebivalstvo. Podprefekt dr. Palisi je nato v odsotnosti prefekta dr. Nitrija odprl vodomet v ribniku vrtca. Sledili so še drugi govorniki, nazadnje se je še domači župan g. Češcut zahvalil oblastem in vsem pričujočim ter se spomnil tudi pokojnega tajnika g. Gallassija, ki se je za urednitev vodovoda zelo zanimal.

Otvoritvena slovesnost se je zaključila z ljubkim prizorom, ko so vsi otroci otroškega vrtca spustili v ribnik vsak svojo zlato ribico.

Goriški prefekt je poslal udeležencem otvoritve svoje čestitke ter izrazil obžalovanje, da se slovesnosti zaradi nerazpoloženja ni mogel udeležiti.

Števerjan

Preteklo nedeljo 22. t. m. se je vršil v prijateljskem, rekli bi družinskem vzdušju 4. redni občni zbor našega Slov. katol. prosvetnega društva. Prisotnih je bilo lepo število članov, predvsem mladih. To je lepo spričevalo za naše mlade ljudi, ko slišimo krog in krog nas, da nima moderna mladina sploh smisla za resnejše kulturno delovanje. S svojo navzočnostjo je počastil občni zbor tudi naš g. župan.

Podan je bil kratek pregled gospodarskega stanja ter kulturnega delovanja našega društva v času od 3. občnega zbora, ki se je vršil leta 1958.

O preteklem kulturnem delovanju velja omeniti nastope našega pevskega zbora samega ali kot dela Zveznega zbora Zveze slov. katol. prosvete iz Gorice v Steverjanu, v Gorici, na radiu Trst »A« in v Celovcu.

Ne smemo pozabiti tudi na števerjanske igralce v ljudski igri »Domen« v Gorici ter na kulturne večere č. g. Vinka Zaleta, ki so nam ostali v najlepšem spominu.

Nato je prejšnji odbor prosil za razre-

nico. Č. g. asistent je prebral važnejše člene društvenega pravilnika. Kot komentar k pravilniku je v kratkih besedah obrazil pomen in važnost kulturnega delovanja, ki naj bo čim širše ter moderno razgledano. Osnova temu delovanju pa mora ostati iskrena narodna in verska zavest. Sledile so volitve. Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor: predsednik učitelj Marjan Terpin; člani: Alojz Ciglič, Avgusta Gravar, Mirka Komjanc, Bruna Koren, učitelj Hadrijan Koršič ter Zdenko Terčič. Novemu odboru želimo vsi obilo uspeha in zadoščenja pri delu.

Zmaga Olympije nad Albo

Preteklo nedeljo se je končalo provincialno tekmovanje Juniorjev v odbojki. Srečanje med obema moštvoma goriške province, ki se je vršilo na igrišču Katol. doma v drevoredu XX Sett., se je zaključilo v korist Olympije: rezultat je bil 3:2 (15:11, 6:15, 12:15, 15:6, 15:11). Za Olympijo so nastopili: Lavrenčič, Tence, Bensa, Figelj, Devetta, Pelizzo, Gergolet.

Zmaga je bila zaslužena, čeprav ujeta za rep. Mladi in še malo izkušeni Olympijci so se zagrizeno borili in se s solidno obrambo v igrišču in deloma pri mreži uspešno upirali napadu Krminčanov (povsod prisotni Tence je rešil nekaj že skoraj izgubljenih žog). Prav tako je dobra pristna tehnika mnogo pomagala, da so mladinci prof. Kramnerja nadvladali telesno postavnejše nasprotnike. To pot je tudi napad Olympije bil boljši in sta Figelj in zlasti Bensa zabila nekaj učinkovitih »bomb«. Povedati pa je treba, da so k zmagi v veliki meri pomagali številni navijači, ki so v kritičnem momentu s svojim vzpodbujanjem dvignili moralo Goričanov.

S to zmago si je Olympija zagotovila vstop v finalno tekmovanje, kjer se bo srečala z dvema moštvoma iz Trsta in z enim iz Vidma.

Pok. Andrej Klobučar

Stari hrasti se podirajo. Med temi je bil eden zelo markantnih v naši deželi bovški dekan Andrej Klobučar. Njegova življenjska pot se je začela v Ravnah pri Tolminu, kjer se je rodil pred 80 leti. Pozneje je kot duhovnik skoro vsa leta preživel ob Soči, svoji znanki. Kot kaplan je namreč bil nastavljen v Bovecu, od koder je šel za kurata v Log pod Mangartom, zato da se je od tam zopet vrnil v Bovec za dekana. V tej službi je ostal do svoje upokojitve. Kot zlatomašnik si je zaželel miru in sonca. Zato je prišel v Sv. Križ na Vipavsko, da bi užival oboje. Toda ni mu bilo dano, da bi se predloži veselili božjega miru in vipavskega sonca, kajti v terek 17. oktobra ga je k sebi poklical Vsemogočni. Pogreb je sledil v petek 20. okt. Udeležilo se ga je kakih 30 duhovnikov. Sv. obrede je opravil črnški dekan g. Martin Kodrič, ki je imel tudi nagovor v cerkvi. Po končanih molitvah v Križu, so truplo prepeljali v Tolmin, kjer so ga položili k večnemu počitku na domačem pokopališču. Bog daj pokojnemu dekanu Klobučarju večni pokoj!

ZA DOBRO VOLJO

Moderno »družinsko« življenje

Ko je posredovalec za nakup in prodajo nepremičnin ponujal mlademu paru stanovanjsko hišo v nakup, mu mlada gospa odgovori:

»Kupiti stanovanjsko hišo! Čemu pač! Saj je ne potrebujemo!«

Poglejte! Jaz sem bila rojena na kliniki. Kot otrok sem bila v Otroškem domu, vzgojena sem bila v zavodu, zaročena v avtomobilu, poročena v cerkvi.

Predpoldne sem na igrišču za golf, kosilo imam v restavraciji ali pa dobim vse pripravljeno iz trgovine in popoldne igrati most (bridge) in zvečer preživim v kinu. Ako pridejo otroci, jih denem v zavod, če obolim, pojdem v bolnišnico, ko umrjem, bo že pogrebni zavod skrbel, da se moje telo pokopje. Čemu torej hiša? Potrebno vala bi kvečjemu samo garažo.«

DAROVI

Za Katoliški dom: N. N., Krmin 50.000; N. N. 40.000; družbenica 10.000; Marijina družba, Gorica 12.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; Ciril Korsič 3.000; Karel Božič 500; N. N. 112; Jožef Čej 500; Terezija Slokar 500; Marija Orel 1.000; Marija Ursič 1.000; Kati Munih 1.000; družina Zigon 1.000; Pocar-Humar 1.000; F. F. 1.000; G. St. 500; A. V. 500; družina H. 3.000; g. Jelenova 5.000; Lestan 1.000; E. Č. 1.000; družina V. 10.000; Marica Sardoč 2.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtni L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici